

СУЧАСНІ ТЕОРІЇ РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ ПРИБУТКУ

Тарасенко В.С., Власова Н.О.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Сучасні теорії прибутку базуються на соціальних аспектах і ролі політики держави, суспільних інститутів у розподілі економічних благ. Прибуток розглядається як сукупність економічних благ, які одержують суб'єкти господарювання в результаті своєї діяльності. Економічні блага є об'єктом або результатом економічної діяльності, тобто ті, які можна одержати в кількості, обмеженій у порівнянні із потребами, що задовольняються. У цьому зв'язку, важливими становляться наступні положення:

1. У сучасному світі, де розподіл власності втратив колишню «досконалість», капітал як універсальне джерело доходу, протистоїть самому доходу, як результату продуктивного використання капіталу.

2. Капітал як продуктивна сила включає все корисне для виробництва - уміння людини, його утягнення у ділові відносини, землю, сировину матеріали, дороги, мости, будинки, машини та навіть сила громадського порядку.

3. Широке розуміння капіталу не виключає розходжень між особистісними, персональними його елементами (праця та заповзятливість) і неособистими (землею, виробничим устаткуванням та ін.).

4. Неособистий капітал може бути представлений капітальним майном, тобто набором капітальних благ, і фінансовим капіталом. Капітальні блага це фактори виробництва у формі запасу або його ціннісному вираженні. Фінансовий капітал - це капітал у ліквідній формі (акції, зобов'язання, гроші).

5. Капітал як продуктивна сила, що бере участь у створенні доходу розділяється на реальний і капітал-цінність. Реальний капітал - це капітальні блага, що є джерелом створення реального доходу, тобто реальних економічних благ. Капітал-цінність - це ринкова цінність капітальних благ, що формує ринкову цінність створених економічних благ.

6. Для виробничих ресурсів, що обертаються на ринку, існує обумовлене ринком співвідношення між річною цінністю їхніх послуг, або принесеного ними доходу, і ринковою цінністю доходу та капіталом цінністю. Ця пропорційна різниця між ринковою цінністю створених економічних благ (цінністю доходу) і капіталом цінністю відповідає доходу власника ресурсу.

З огляду на, вищесказані положення, прибуток можна розглядати не як один з видів доходів функціонального характеру, а як специфічне подання доходу кожного з безлічі факторів виробництва, а саме як частку капітальної цінності відповідного джерела факторних послуг.

Таким чином, змінення підходів до розуміння сутності прибутку, які пов'язані з розвитком виробництва й економічних відносин, дають можливість дійти до висновку, що прибуток, як і раніше, є складною економічною категорією, в основі якої лежать ціннісно-вартісні відносини між суб'єктами господарювання (власниками факторів виробництва) із приводу створення, перерозподілу та форми присвоєння економічних благ, створених у результаті виробничо-фінансових процесів.